

Hukuk Bülteni

Şirketler Hukuku | Türkiye | Haziran 2019

DÖVİZLE İŞLEM YASAĞI

Türk lirasının yabancı para birimleri karşısında değer kaybetmesinden sonra 12 Eylül 2018 tarihli ve 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla ("**Karar**"), Türkiye'de yerleşik kişilerin, kendi aralarındaki "*menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak*"kararlaşdırmayacağı öngörülmüştür. Buna ilaveten, Karar'ın yürürlüğe girmesinden önce akdedilmiş sözleşmelerdeki döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaşdırılmış bedellerin Karar'ın yürürlüğe girmesinden itibaren otuz günlük süre içinde Türk lirası olarak yeniden belirlenmesi zorunlu tutulmuştur.

Bu yasağın kapsamına girmeyecek hallerin Hazine ve Maliye Bakanlığı ("**Bakanlık**") tarafından belirleneceği ifade edilmiştir. Buna istinaden Bakanlık, 16 Kasım 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile ("**Tebliğ**"), hem dövizle işlem yasağının istisnalarını hem de Karar'ın yürürlüğe girmesinden önce akdedilmiş sözleşmelerdeki bedellerin uyuşmazlık halinde Türk lirası cinsinden yeniden hesaplanma yöntemini belirlemiştir.

Gayrimenkul Satış ve Kiralama Sözleşmeleri

Tebliğ hükümleri uyarınca, Türkiye'de yerleşik kişiler, yurt içinde yer alan gayrimenkullere ilişkin satış ve kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini, Türk lirası olarak kararlaşdırmak zorundadırlar. Ancak Tebliğ bu yasağa bazı istisnalar getirmiştir. Örneğin, (i) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde ve (ii) yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliğine veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketlerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

Menkul Satış ve Kiralama Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri, taşıt satış ve kiralama sözleşmeleri dışında kalan menkul satış ve kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

İş Sözleşmeleri

Yurt dışında ifa edilecekler dışında kalan iş sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün değildir. Ancak, bu yasak,

- Türkiye’de yerleşik olmasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişilerin taraf olduğu iş sözleşmelerine ve
- Yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliğine veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin işveren olarak taraf olduğu iş sözleşmelerine uygulanmayacaktır.

Hizmet Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün değildir. Ancak bu yasak aşağıdaki hizmet sözleşmelerine uygulanmaz:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- Türkiye’de yerleşik kişilerin yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye’de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye’de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri,
- Yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliğine veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin hizmet alan olarak taraf olduğu hizmet sözleşmeleri.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Eser Sözleşmeleri

Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; döviz cinsinden maliyet içeren eser sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

Yukarıda Türkiye’de yerleşik kişiler için öngörölmüş dövizle işlem yasağının istisnalarının sadece bir bölümüne yer verilmiştir. Tebliğ kapsamında yukarıdaki istisnalar dışında da birçok istisna bulunduğundan, Türkiye’de yerleşik kişiler arasında akdedilecek sözleşmelere dövizle işlem yasağının uygulanıp uygulanmayacağı her bir sözleşme bazında ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

İLETİŞİM

Av. Alp Erçetin

aercetin@kolcuoglu.av.tr

Av. Cihan Mercan

cmercan@kolcuoglu.av.tr